

Curiosum!

Albert Rubrech

In oktober van dit jaar was ik aanwezig bij een boeiende lezing van de heer J.H. Tromp uit Soest over de walvisvaart. Toen hij vertelde op de curiosamarkt te Putten een bijzondere vondst te hebben gedaan werd ik dubbel geboeid. Hij had het curiosum bij zich. Het was maar heel klein, toch was de 80 euro die hij ervoor betaalde een heel bedrag. Later bij taxatie hoorde hij dat het geen miskoop was geweest. Het voorwerp was veel en veel meer waard, zeker voor musea op dit gebied. Ik heb hem direct aangeklampt om hierover iets te schrijven. Het bewijst dat de markten in de zomer, georganiseerd door het Puttens Historisch Genootschap, mogelijkheden bieden om bijzondere dingen te vinden. Met dank aan de heer Tromp volgt hieronder zijn artikel met afbeeldingen.

Een trouvaille

Als trouwe bezoekers van de antiek-, curiosa en verzamelmarkt van Putten op de Veluwe, snuffelen wij daar op 19 juli van dit jaar. Elke kraam wordt gedegen bekeken. Op één van de kramen ligt een platte doos, bedekt met een glazen plaat en daarin zien we een klein, 4 cm lang, ivoren voorwerpje liggen dat sterk onze aandacht trekt. De antiquair staat ons toe het in handen te nemen en we ontdekken dat het een potvis voorstelt die in gevecht is met een grote pijlinktvis, uiterst gedetailleerd gesneden en voor ons zeer herkenbaar.

Het is volkomen juist, dat een potvis zijn maaltijd onder andere op grote diepte van de oceaan zoekt. Daar komen grote inktvissen, de zogenaamde 'kraken' voor, die zich niet zo gemakkelijk laten verschalken.

Gevangen potvissen vertonen op hun kop vele beschadigingen, die door een gevecht met een grote inktvis met vangarmen van 6 meter en meer zijn veroorzaakt.

Onderhandelend met de verkoper over de prijs, vertel ik hem terloops, zelf aan de walvisvaartexpeditie 1949/50 te hebben deelgenomen.

Niet actief als vanger, maar administratief, heb ik maanden in de Zuidpool ijsbergen, potvissen en baardwalvissen gezien.

Wij in Nederland hadden, direct na de Tweede Wereldoorlog, een groot tekort aan vetten en nauwelijks deviezen om deze uit het buitenland te betrekken.

Dat is al lang verleden tijd, er is gelukkig geen jacht meer op walvissen door Nederland. In 1964 is Nederland gestopt actief deel te nemen aan de jacht en ondersteunt met andere landen het verbod om op deze prachtige dieren te jagen.

Het unieke voorwerp, waar ik net over sprak, is bovendien een gesigneerde Netsuke.

Een Netsuke is een Japanse gordelknoop die herkenbaar is aan de twee kleine gaatjes aan de achterkant van het object, waardoor het koord wordt getrokken, dat weer bevestigd is aan een Sash of

Obi (een soort ceintuur), waarmee de Japanner zijn kimono vastmaakte. Ook dit is verleden tijd en maakt het interessant om te weten hoe oud het voorwerp is. Aan de hand van de signatuur is de maker en daarmee het jaar van vervaardiging vast te stellen.

Wij zijn nog bezig met onze research en hopen snel maker en eeuw te weten te komen!

De antiquair, zeer geïnteresseerd in mijn verhaal, is verheugd dat zijn potvisje een gelukkige koper heeft gevonden. Wij, op onze beurt, zijn zeer verrast en gelukkig een dergelijk Japans kunstwerkje op de Puttense antiek- en curiosamarkt te hebben gevonden.

Twee blijde snuffelaars

+++